

saafnart der foreligger Attest fra Politimesteren, maa jeg antage, at den anden Husbond er angersløs, og dette modificerer jo ganske overordentlig Reglen i Praxis. § 8, som omhandler Paategning i Kontraktbogen, er ganske vist principiel rigtig. Jeg skal gjøre opmærksom paa, hvad jeg ogsaa tidligere har tilladt mig at slaa paa, at jeg vilde anse det for heldigt, om man i Stedet for de nuværende Studsmaalsbøger havde Kontraktbøger og da to, saaledes at Husbonden havde den ene og Lyendet den andet. Husbonden kunde have en Bog, hvori han indførte alle de Kontrakter, han indgik, efter det samme Skema, som staar i Lyendets Bog. Der blev af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) ifjor sagt, at en Ordning i den Retning var ønskelig, og ganske vist vilde jeg ikke kunne gaa ind paa den Ordning, som det ærede Medlem dengang paapegede, med Studsmaal og deslige, men en Ordning, hvorefter Husbonden skulde have et Exemplar af Kontrakten og Lyendet et andet Exemplar, vilde jeg anse for ganske ønskelig. Der er en Hovedgrund, hvorfor den Ordning maa være ønskelig. Hvor skal nemlig Studsmaalsbogen være? Ingen kan give Svar derpaa. Nogle mene, at Husbonden har Ret til at have den i sit Væрге, hvad jeg ganske vist ikke antager, at han har. Men faktisk finder det ofte Sted, at Studsmaalsbogen beror hos ham. Jeg tror, at Lyendet har Ret til at beholde Bogen, og altsaa kan negte at udlevere den; men naar der saa kommer Misligheder tilstede, er Husbonden — og deri haaber jeg at faae Medhold af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgfreds (N. Jensen) — ulige filltet imod Lyendet; thi naar Lyendet har Kontrakten i Lommen og gaar bort, skal Husbonden først staffe sig at vide, hvor Lyendet er, og dernæst faae fat i Kontrakten. Naar han derimod havde hos sig, uafhængig af Lyendet, en Gjenpart af Kontrakten — idet man kunde gjøre Studsmaalsbogen til Hoveddokumentet —, saa vilde han strax have Bevismidlet ved Haanden, og det vilde have sin store Betydning. Jeg siger, at det er tvivlsomt, hvor Studsmaalsbogen skal være; jeg tror, at den skal være hos Lyendet, om den end i mange Tilfælde er hos Husbonden; men i en vis Periode af Tjenestetiden maa Studsmaalsbogen nødvendigvis være hos Lyendet, nemlig naar Opfigelse har fundet Sted fra en af Siderne. Lad os f. Ex. tage Lyendeforholdet, som det i Reglen indgaas paa Landet, nemlig fra November til November med Opfigelse til St. Hansdag; saa maa Lyendet efter at være opagt til St. Hansdag selvfølgelig have sin Bog i sit Væрге fra St. Hansdag til November for at kunne søge ny Tjeneste. Paa Grund heraf, og fordi der ikke findes nogen Bestemmelse om, at Husbonden har Ret til at have Studsmaalsbogen i sit Væрге, antager jeg, at Lyendet har Ret til at have den, og jeg tror, at det i juridisk Henseende

vilde være heldigt, om man gik ind paa at have en Kontraktbog i to Exemplarer, eller en Kontraktbog, som Lyendet skulde have, og en Gjenpart af den, som skulde være hos Husbonden. Jeg skal her endnu blot tillade mig at gjøre opmærksom paa en Bestemmelse i Lovforslagets § 8, 3die Stykke, som ganske vist er i og for sig korrekt og en Konsekvens af Hovedbestemmelsen. Det er den Bestemmelse, at, naar Kontrakten fortsættes, kan Paategning derom ogsaa forlanges indført i Studsmaalsbogen af begge Parter. Hvis en saadan Paategning ikke sker, antager jeg, at det maa have den samme Følge, som der staar i Hovedbestemmelsen, nemlig at saa skal Lyendeforholdet betragtes som indgaaet efter Bestemmelsen i Loven af 10de Mai 1854 § 9; men jeg tror ikke, det er rigtigt eller heldigt her at anvende denne Bestemmelse, jeg tror snarere, at Forholdet burde antages at være indgaaet for samme Tid, som det var stiftet ved den oprindelige Kontrakt, altsaa paa Landet for eet Aar fra November til November; thi det vil faktisk være de Paagjældendes Mening. Jeg ser heller ikke noget i Veien for, at der tilføies en Bestemmelse om, at i det omhandlede Tilfælde betragtes Lyendeforholdet indgaaet paany for lige saa lang Tid, som det oprindelig var indgaaet for, dog naturligvis ikke over et Aar. § 9 indeholder jo en meget væsentlig og indgribende Bestemmelse, idet den siger, hvorledes der skal forholdes, naar Lyendeforholdet ophæves før Udløbet af den Tid, hvorom der er stiftet Paategning i Studsmaalsbogen. Da skal Husbonden være forpligtet til paa Lyendets Begjæring at ophæve Paategningen, medmindre Lyendet uden lovlig Grund forlader Tjenesten eller vægrer sig ved at tiltræde den; i saa Tilfælde behøver Husbonden ikke at ophæve den Studsmaalsbogen meddelte Paategning, men Lyendet kan da henvende sig til vedkommende Politimester og forlange en Attest for, at Lyendeforholdet er ophævet. Jeg forstaaer meget godt, hvorfor denne Bestemmelse er kommen ind, og jeg ser heller ikke rettere, end at man derved paa en aldeles fylldig Maade har imødegaaet de Indvendinger, der bleve gjorte ifjor med Hensyn til, at Lyendet maatte have Sikkerhed for at kunne faae Attest for, at Lyendeforholdet er ophævet; men beynnderlig bliver Bestemmelsen alligevel. Smidlertid vil det vel faktisk stille sig saaledes, at, hvor der er Overensstemmelse, gives der Paategning; hvor Lyendet derimod forlader sin Tjeneste, negter Husbonden Paategningen, og saa skal Politimesteren give den. Jeg tror just ikke, at Husbonden her kan siges at være særdeles heldigt filltet; thi det er klart, at denne Bestemmelse er anvendelig paa den Maade, at f. Ex. en Mand, som er i sin Tjeneste, hvilket Dieblif han behager kan gaa til Herredsfogden og sige: Gi mig en Attest for, at Lyendeforholdet er ophævet. Paa den anden Side maa jeg dog anse det for rigtigt, at der overhovedet træffes Bestemmelser i